

เลขที่.....

ประถมศึกษาชั้น[]ตรี []โท []เอก ระดับ []ประถม []มัธยม []อุดม
วิชา เรียงความแก้กระทู้ธรรม
สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

	มุตวา ตปปติ ปาปิก
	คนพูดไม่ดีย่อมเดือดร้อน
	บัดนี้ จักได้อธิบายขยายความแห่งพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทเบื้องต้นนั้นเพื่อเป็น
	แนวทางแห่งการศึกษาและแนวทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัตภาพและธรรมเป็นลำดับไป
	ดำเนินความว่า คนพูดไม่ดี” หมายถึงการกล่าววจีทุจริต ๔ อย่าง คือ มุสาวาท พูดเท็จ คือ
	พูดไม่จริง พูดโกหก พูดตรงกันข้ามกับความจริง เพื่อให้เข้าใจผิด ปิสุณวาจา พูดส่อเสียด คือพูดยุยงให้
	คนอื่นแตกกัน ทะเลาะกัน พูดให้เขาเจ็บใจ ผรุสวาจา พูดคำหยาบ คือพูดคำระคายหู คำหยาบโลน ไม่
	น่าฟัง ไม่เป็นคำพูดที่ดีสัมผัสปลาลา พูดเพ้อเจ้อ คือพูดพล่าม พูดเหลวไหล ไม่มีสาระ ไร้สาระ วกวนไม่
	รู้จบ ทำให้เสียเวลาและประโยชน์คนที่มากไปด้วยการกล่าววจีทุจริตทั้ง ๔ อย่างดังกล่าวข้างต้น ได้ชื่อ
	ว่าเป็นผู้มีวาจาชั่ว คือมีปากก็สักแต่ว่าพูด ไม่ได้คำนึงถึงผิดถูกชั่วดี ไม่ได้คำนึงถึงประโยชน์หรือมิใช่
	ประโยชน์ คนประเภทนี้มีแต่จะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตัวเองและคนอื่นเพราะคำพูดของตนเอง
	เท่านั้นธรรมดาของสรรพสัตว์และสรรพสิ่งทั้งหลาย ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อม แม้แต่ชีวิต
	ของเราก็เสื่อมไปตามลำดับ จากวัยทารกไปสู่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว วัยกลางคน วัยแก่ชรา นั้นเป็น
	ความเสื่อมที่เรามองเห็นได้ เราถูกความเสื่อมครอบงำ แล้วนำไปสู่ความตายในที่สุดเหมือนกันหมด
	เพราะฉะนั้นเราไม่ควรประมาทในการดำเนินชีวิต ควรมองให้เห็นโทษของการพูดจาไม่ไพเราะพึงหัน
	มาเป็นบุคคลที่พูดจาอ่อนหวานไพเราะเป็นที่จับจิตจับใจของผู้ฟัง เกิดการชื่นชมถึงมารยาทการพูดที่ดี

สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มานี้ ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

วาจํ มุญเจยฺย กลฺยาณิ

บุคคลควรพูดให้ไพเราะ

อธิบายความว่า พึงเปล่งวาจางามเท่านั้น ไม่พึงเปล่งวาจาชั่วเลย การเปล่งวาจางามยัง

ประโยชน์ให้สำเร็จ คนเปล่งวาจาชั่วย่อมเดือดร้อน" การพูดจาให้ไพเราะน่าฟัง พูดแต่วาจาสุภาษิต

ย่อมยังประโยชน์ให้สำเร็จได้ จะทำให้ได้รับความสุขความเจริญ มีคนยกย่องสรรเสริญและเป็นที่รัก

ของคนทั่วไป ดังนั้นควรพูดแต่ถ้อยคำอันเป็นที่รักที่พอใจ ส่วนคำที่หยาบคายเป็นวาจาทุพภาษิต

ย่อมทำให้เดือดร้อนและถูกตำหนิติเตียน จึงควรงดเว้นเสียคนเราควรพูดสร้างสรรค์ ดีกว่าพูดแบบ

ทำลายเรื่องดีๆ สิ่งดีๆ แง่มุมดีๆย่อมมีเสมอในทุกผู้คนแม้มารที่ว่าชั่วที่สุดเรายังมองมุมดีๆได้ว่า“

มาร บ่ มี บารมี บ่ กล้า”ในสถานการณ์ที่มันตั้งอาจจะแปลงคำพูดเป็นคำขบขันเพื่อผ่อนคลาย

บรรยากาศในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องติติงอาจจะพูดแบบเฝ้าหย่พอให้ได้คิด โดยไม่ทำให้ใครรู้สึกเสีย

หน้าในสถานการณ์กระทบกระทั่งอย่ากระทบใส่อย่างแรงเพราะผลสะท้อนกลับมาก็คงจะแรงเช่นกัน จง

นิ่งสงบดกลั้นในสถานการณ์ทุกสถานการณ์ไม่ควรพูดให้เกิดความตึงเครียด ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดการ

กระทบกระทั่งย่อมไม่เป็นที่ยินดีแก่ใครทั้งยังไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และยังความเร้าร้อนไปถ้วนทั่ว

ดังนั้น จึงควรเปล่งแต่วาจางามไม่ควรเปล่งวาจาชั่วเลย วาจาสามารถละสิ่งที่เป็นบาป เลือกทำแต่สิ่งที่

เป็นบุญเป็นกุศลเมื่อเป็นเช่นนี้ ชีวิตของเขาย่อมดำเนินไปในทางที่ดี มุ่งหน้าสู่ส่วนแห่งความสุขความ

เจริญในโลกนี้ เมื่อถึงคราวที่ต้องตายจากโลกนี้ไป ก็จะสามารถไปสู่สุคติภูมิได้ เพราะผลแห่งความ

สำรวมระวังของเขานั้นเอง วาจาที่เขาใช้พูดกันด้วยดี คือ งดเว้นจากมิจฉาวาจา ๔ คือ วจีทุจริต ๔ มี

การพูดปด พูดคำหยาบ พูดส่อเสียด พูดเพ้อเจ้อ ซึ่งเป็นวาจามีโทษสัมมาวาจา ใช้วาจาที่เป็นประโยชน์

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า
	ตเมว วาจํ ภาเสยฺย ยายตตานํ น ตापเย
	ควรกล่าวแต่ถ้อยคำที่ไม่ทำให้ตนเดือดร้อน
	อธิบายความว่า การพูดจาให้ไพเราะน่าฟัง พูดแต่วาจาสุภาษิต ย่อมยังประโยชน์ให้
	สำเร็จได้ จะทำให้ได้รับความเดือดร้อน มีแต่สุขความเจริญ มีคนยกย่องสรรเสริญและเป็นที่รักของคน
	ทั่วไป ดังนั้นควรพูดแต่ถ้อยคำอันเป็นที่รักที่พอใจ ส่วนคำที่หยาบคายเป็นวาจาทุพภาษิต ย่อมทำให้
	เดือดร้อนและถูกตำหนิติเตียน จึงควรงดเว้นเสีย "เรากล่าวบุคคลผู้เปล่งวาจาไม่หยาบคาย อันเป็น
	เหตุให้ผู้อื่นรู้แจ่มแจ้งกันได้ เป็นคำจริง ไม่ทำให้ใครๆ ชัดใจกันนั้น ว่าเป็นพราหมณ์" ขุททกนิกาย
	ธรรมบท วาจาสุภาษิต คือ คำพูดที่ดี ซึ่งคำพูดนั้นต้องเป็น คำจริง สุภาพ ถูกกาลเทศะ พูดแล้วจะ
	ก่อให้เกิดประโยชน์และต้องพูดด้วยจิตเมตตา มีความปรารถนาดี อยาให้คนฟังมีความสุข มีความ
	เจริญยิ่งๆ ขึ้นไป คำพูดที่ไพเราะเสนาะโสด ใครๆ ก็อยากฟัง และเป็นทางมาแห่งความเลื่อมใสของ
	ผู้ฟัง ผู้รู้กล่าวว่า วาจาเป็นเช่นเดียวกับใจ เราจะได้รู้ว่าใครเป็นอย่างไร ก็ดูได้จากคำพูด คำพูดของมนุษย์
	สามารถใจผู้ฟังให้สูงขึ้นได้ พวกเราควรกล่าวแต่ถ้อยคำที่ไพเราะ เป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน พูดยก
	ใจให้ทุกคนอยากทำความดี คำพูดที่ดีที่สุดจะออกมาจากแหล่งที่บริสุทธิ์ ที่เกิดจากการทำใจหยุดนิ่งใน
	กลางกาย มิใช่แต่มนุษย์เท่านั้นที่ปรารถนาจะฟังถ้อยคำอันไพเราะ แม้แต่สัตว์เดียรัจฉาน ก็ยังมีความ
	ปรารถนาจะฟังถ้อยคำที่ไพเราะเช่นกันการพูดก็ต้องเลือกเรื่องที่จะพูด การพูดที่ดีก็มี ที่ไม่ดีก็มาก และ
	ส่งผลต่อทั้งผู้พูดเองและผู้ฟังที่เชื่อถือนำไปปฏิบัติอีกด้วย การพูดที่ดีนั้นเรียกว่า “วาจาสุภาษิต” ซึ่ง
	พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ สรุปได้ดังนี้ วาจาสุภาษิต เป็นวาจาไม่มีโทษ คือ ไม่เป็นวาจาทุพภาษิต